

Evaluering av nasjonal- og flerregional behandlingstjenester 2015

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1.mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal behandlingstjeneste for yrkesmedisinsk utredning av yrkesdykkere										
Lokalisering:	Helse Bergen HF										
Tjenestens innhold: Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Bare de helseforetak som er tillagt ansvar for en nasjonal eller flerregional behandlingstjeneste skal drive høyspesialisert pasientbehandling innenfor tjenestens ansvarsområde. Beskrivelsen av tjenestens innhold må være tydelig på hvilket behandlingstilbud tjenesten skal ivareta. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.											
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ja</th> <th>Nei</th> <th>Ikke oppgitt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?</td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					Ja	Nei	Ikke oppgitt	Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X		
	Ja	Nei	Ikke oppgitt								
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X										
Kommentar: Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.											
Tilgjengelighet: Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester tillagt ansvaret for å ivareta all utredning og behandling nasjonalt innenfor tjenestens ansvarsområde. Tjenesten skal sørge for at tilbud om utredning og behandling er likeverdig tilgjengelig. Tjenesten skal etablere egne systemer for å kunne dokumentere den nasjonale tjenestens virksomhet og for å kunne avdekke eventuelle forskjeller i tilgjengelighet.											
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ja</th> <th>Nei</th> <th>Ikke oppgitt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Er tjenesten likeverdig tilgjengelig ut fra antall nyhenvisninger fordelt pr region?</td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					Ja	Nei	Ikke oppgitt	Er tjenesten likeverdig tilgjengelig ut fra antall nyhenvisninger fordelt pr region?	X		
	Ja	Nei	Ikke oppgitt								
Er tjenesten likeverdig tilgjengelig ut fra antall nyhenvisninger fordelt pr region?	X										
Kommentar: Det var totalt 27 nyhenviste pasienter som ble behandlet i 2015. 15 av disse var fra egen region. Skjevhet i henvisninger er forklart. Det legges til grunn at tjenesten er tilnærmet likeverdig											

tilgjengelig.

Antall henvisninger er mye avhengig av hvor det drives dykkevirksomhet og hvor dykkerne bor. Dette tilsier at tjenesten har en litt annen utfordring med hensyn til bosetting og å gjøre dette tilbudet om utredning og behandling kjent.

Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal på vegne av de fire helseregioner ivareta «sørge for ansvaret» for alle pasienter innenfor sitt definerte ansvarsområde. Det forutsettes at alle pasienter blir vurdert etter samme inklusjons- og henvisningskriterier, og at tjenesten er helt tydelig på hvilke pasienter som omfattes av den nasjonale behandlingstjenestens ansvar.

Det er tjenestens ansvar å sikre at tilbud om utredning av yrkesdykkere er kjent for alle aktuelle henvisere til tjenesten. Referansegruppens medlemmer skal bidra til at utredningstilbudet blir gjort kjent i egen helseregion.

Det fremgår at tjenesten har utarbeidet henvisningskriterier. Det bes om at tjenesten også for senere årsrapporter utkvitterer om tjenesten har egne henvisningskriterier.

Kompetansespredning, veiledning og rådgivning:

Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal sørge for veiledning, kunnskaps og kompetansespredning til helsetjenesten, andre tjenesteytere og brukere, og bidra i relevant undervisning. Ikke minst vil dette dreie seg om å spre kunnskap om diagnostikk, behandling og oppfølging av pasienter innenfor tjenestens ansvarsområde og om hvordan helsetjenesten i alle helseregioner kan underbygge og dra nytte av den nasjonale behandlingstjenesten. Dette er et systematisk arbeid som krever at det utarbeides en plan for kompetansespredning.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Driver tjenesten kompetansespredning, rådgivning og veiledning?	X		

Kommentar:

Tjenesten deltar i grunn-, etter- og videreutdanning av helsepersonell. Tjenesten har utarbeidet informasjonsbrosjyre beregnet på henholdsvis aktuelle henviser og dykkere.

Tjenesten har en egen nettside. Nettsiden er søkbar men det kommer opp et annet navn på tjenesten. Dette forvirrer og det må tjenesten rette opp i. Tjenesten skal kun benytte det navn som fremgår av tjenestens godkjenningbrev.

Nettsiden inneholder kontaktinformasjon, henvisningskriterier og informasjon om tjenesten. Det er behov for at nettsiden oppdateres. Ref Referansegruppe.

Det fremgår at tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning.

Helsedirektoratet minner om at alle nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal utarbeide en plan for kompetansespredning. Planen skal bygge på en kartlegging og analyse av behov for kompetansespredning og skal beskrive hvordan kunnskap om tjenestens innhold og henvisningskriterier gjøres kjent nasjonalt for helsepersonell, brukere og pårørende og hvordan veiledning og rådgivning er tilrettelagt.

I henhold til regelverk skal nasjonale behandlingstjenester bidra til etablering og oppfølging av

helhetlige pasientforløp og skal drive veiledning og kompetansespredning når det gjelder oppfølging av pasienter innenfor tjenestens ansvarsområde. Dette etterlyses av referansegruppen.

Direktoratet forutsetter at det utkvitteres årlig om tjenesten har en slik plan og at denne er utarbeidet i tråd med beskrivelsen over.

Kvalitetssystem:

Formålet med å etablere en nasjonal tjeneste, er å heve kvaliteten på helsetjenesten. Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal etablere system for å overvåke og følge opp egne behandlingsresultater eksempelvis gjennom bruk av dokumentasjonssystemer, herunder kvalitetsregistre, biobanker mv.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det etablert et system for å overvåke egne behandlingsresultater?			X
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?	X		

Kommentar:

Det fremgår at tjenesten benytter et kvalitetsregister for yrkesmedisinsk poliklinikk. Det fremgår ikke om tjenesten har et system for å overvåke og følge opp egne utrednings og behandlingsresultater.

Helsedirektoratet minner om at alle nasjonale behandlingstjenester skal etablere systemer for å følge opp egne behandlingsresultater. Etablering av en nasjonal eller flerregional behandlingstjeneste betyr at all behandling blir sentralisert til et eller to helseforetak og at behandlingstjenesten ivaretar «sørge for ansvaret» på vegne av alle helseregionene innenfor sitt definerte ansvarsområde. Det er derfor viktig at behandlingsresultater gjøres løpende tilgjengelig for landets helseregioner og helseforetak.

Et kvalitetssystem skal bidra til å få oversikt over kvalitet på utredning og behandling og hvilke tiltak som bør iverksettes for å heve kvaliteten nasjonalt. Et kvalitetssystem skal være grunnlag for å måle og evaluere effekten av de tiltak som blir iverksatt.

Det forutsettes at nasjonale behandlingstjenester bekrefter ved årsrapportering om tjenesten har etablert et system for å overvåke og følge opp egne behandlingsresultater.

Forskningsaktivitet:

En sentralisering av behandlingen til ett eller to steder i landet skal bidra til økt kvalitet gjennom oppbygging av faglig spisskompetanse. Kompetansen skal bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert og som fremkommer gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer, medisinsk metodevurdering m.m. Det forventes derfor at Nasjonale behandlingstjenester deltar i forskning og bidrar til etablering/oppbygging av nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Deltar tjenesten i nasjonale eller internasjonale forskningsnettverk?	X		

Kommentar:

Det rapporteres om stor forskningsproduksjon. Det vises til en rekke publisert vitenskapelige artikler og forskningsprosjekter som pågår.

Tjenesten deltar i forskernettverk.

Resultatmål:

Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten, og etablere et system for å dokumentere oppnådd resultat. Resultatmål for behandlingstjenester bygger på begrunnelsen for etablering. De skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar:

Det oppfattes at tjenesten har mål for tjenesten og som virksomheten blir målt mot.

I fjorårets tilbakemelding etterlyste direktoratet et mer overordnet resultatmål. Dette har ikke tjenesten svart ut i denne årsrapporten.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppenes fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?		X	
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		

Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		
---	---	--	--

Kommentar:

Tjenestens faglige referansegruppe har godkjent årsrapporten. Referansegruppens rapport gir nyttige tilbakemeldinger om hvordan den nasjonale behandlingstjenesten ivaretar sitt nasjonale ansvar og kommer med forslag til forbedringer. Denne referansegruppen fungerer etter intensjonen.

Det må bes om at ny representant fra Helse Midt-Norge oppnevnes.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen.

Som tidligere etterlyses det at tjenesten etablerer et system som gir mulighet til å overvåke utredning og behandlingsresultater. Dette må følges opp.

Tjenesten må dessuten rydde opp i egen nettside mht bruk av navn. Tjenesten skal kun benytte det navn som fremgår av godkjenningbrev for tjenesten. – 7. juli 2011.

Det forutsettes at vurderinger og anbefalinger følges opp.

Direktoratet minner om at det i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester er varslet at det skal gjennomføres en mer helhetlig gjennomgang av nasjonale tjenester i 2017. Tjenestens oppfyllelse av krav iht regelverk og dokumentert effekt av tjenesten vil være sentralt for denne gjennomgangen.

Konklusjon: Anbefales videreført

250416 arl